

Квалитет на животот

Што е клучно за подобрување на квалитетот на живот?

Оценка на задоволството на
граѓаните од јавните услуги (2025)

Број 9
Февруари 2026

ВОВЕД

Владината програма за периодот 2024–2028 предвидува низа ветувања насочени кон подобрување на клучните општествени и економски сектори, меѓу кои образованието, здравството, социјалната заштита и економската благосостојба. Сепак, оценката на успешноста на овие политики не се исцрпува со нивната формална имплементација, туку подразбира и континуирано следење на тоа дали тие одговараат на реалните потреби, приоритети и очекувања на граѓаните.

Овој бриф претставува втора, ажурирана верзија на анализата за перцепциите на граѓаните за квалитетот на животот и јавните услуги, изработена врз основа на втор циклус на анкетно истражување спроведено во ноември и декември 2025 година. Основната цел е да се направи директна споредба со наодите од првиот циклус на истражувањето (декември 2024 – јануари 2025) и да се утврди дали една година по започнувањето на имплементацијата на Владината програма, се забележуваат промени во ставовите и перцепциите на граѓаните – и доколку да, во која насока и со каков интензитет.

Анализата ги разгледува перцепциите на граѓаните низ четири клучни димензии на јавните услуги: достапност, квалитет, месечни издатоци и усогласеност на политиките со реалните животни потреби. Овие димензии се анализираат преку секторските области: социо-економска благосостојба, образование и здравство, како и преку родови и младинска перспектива, со цел да се обезбеди сеопфатен увид во тоа дали владините ветувања се движат во насока која граѓаните ја препознаваат како релевантна и корисна.

МЕТОДОЛОГИЈА

Целта на оваа анализа е да се идентификуваат промените во приоритетите, потребите и перцепциите на граѓаните во однос на јавните услуги и владините политики, како и да се процени степенот на усогласеност на Владината програма 2024–2028 со овие ставови, една година по првичното мерење.

Анализата се базира на податоци од втора по ред анкета со наслов „Што е клучно за подобрување на квалитетот на животот?“, спроведена во периодот ноември–декември 2025 година, на хетероген примерок од 511 испитаници. Прашалникот во голема мера ја задржува структурата и формулацијата на прашањата од првиот циклус, со цел да се овозможи релевантна временска споредба на резултатите и идентификација на трендови во ставовите на граѓаните. Сепак, потребно е да се нагласи дека промените во опсег од ± 4 –5 процентни поени може да се должат на маргината на грешка при ниво на доверба од 95%, што значи дека не во сите случаи забележаните разлики во перцепциите на граѓаните се статистички значајни. Оттука, резултатите треба да се толкуваат како индикативни за насоките и трендовите, а не како прецизни проценки за целокупната популација.

Анкетата опфаќа прашања поврзани со:

- перцепцијата за квалитетот и достапноста на јавните услуги,
- оценката на финансиското оптоварување врз домаќинствата, и
- перцепираниот придонес на конкретни владини ветувања за подобрување на квалитетот на животот.

Податоците се групирани за полесно толкување и за извлекување на аналитички наоди, кои се основа за таргетирани препораки за унапредување на јавните политики и услуги.

ДЕМОГРАФСКА И ЕКОНОМСКА СТРУКТУРА НА ПРИМЕРОКОТ

Испитаниците во најголем дел потекнуваат од урбани средини (84%), додека 16% се од рурални подрачја, при што примерокот опфаќа 56 различни општини и населени места низ целата територија на Република Северна Македонија. Во возрастната структура доминираат граѓаните од 40 до 55 години (58%), по што следуваат испитаниците на возраст од 56 до 64 години (19%) и од 30 до 39 години (17%). Во примерокот, жените се побројно застапени (68%) во споредба со мажите (32%).

Во односна образовната структура, најголемиот дел од испитаниците (91%) имаат завршено високо образование, додека останатите се со средно или основно образование. Кога станува збор за личните приходи, 9% од испитаниците пријавиле нето месечна плата до 30.000 денари, 51% остваруваат приходи меѓу 30.001 и 60.000 денари, а 37% имаат месечни примања повисоки од 60.001 денари.

Анализата на вкупните месечни приходи на домаќинствата покажува дека 16% располагаат со приходи до 50.000 денари, 18% имаат месечни приходи меѓу 50.001 и 75.000 денари, 24% се во опсегот од 75.001 до 100.000 денари, 24% живеат во домаќинства со месечни приходи од 100.001 до 150.000 денари, додека 19% располагаат со приходи над 150.000 денари.

Во однос на структурата на домаќинствата, најголемиот дел од испитаниците (44%) живеат во семејства со три до четири члена. 27% од испитаниците припаѓаат на самечки или мали домаќинства со најмногу двајца членови, 18% живеат во домаќинства со тројца или повеќе возрасни лица, 6% се дел од поголеми домаќинства со пет или повеќе членови, додека 5% се самохрани родители со издржувани деца.

ДОСТАПНОСТ НА ЈАВНИТЕ УСЛУГИ (2025)

Од релативно функционални до сериозно ограничени системи

Анализата на достапноста на јавните услуги во Северна Македонија, покажуваат дека и во 2025 година перцепциите на граѓаните значително варираат во зависност од типот на услугата. Во споредба со 2024 година, се забележуваат умерени промени во перцепцијата за достапноста на јавните услуги, при што кај одделни сегменти се регистрираат ограничени подобрувања, а кај други – дополнително влошување на перцепциите. **Табела 1** ги прикажува оценките на граѓаните за достапноста на јавните услуги од целосно недостапни до целосно достапни.

Што е ново во 2025 во однос на 2024?

- **Јавниот транспорт** бележи изразено нето подобрување на пристапот (▲), од +8 п.п. во однос на 2024 година. Сепак, **70% од граѓаните сè уште го оценуваат јавниот транспорт како недостапен или недоволно достапен.**

- Перцепциите за пристапот до државно финансирани домови за стари лица бележат дополнително влошување, при што уделот на граѓаните кои го оценуваат како „целосно недостапен“ е зголемен за **10 п.п.** во однос на 2024 година.

- **Практичната настава и волонтирањето во средното и високото образование** покажуваат умерено нето подобрување (▲), со **вкупно позитивно поместување од околу +7 п.п.**, додека достапноста на основното и средното образование останува непроменета.

- Иако граѓаните препознаваат олеснување на пристапот до **студентскиот оброк**, нивните видувања укажуваат дека структурниот **недостиг на легла во домовите** останува клучна бариера за ефективна достапност до студентските услуги.

- **Економската поддршка за бизниси** бележи изразено нето влошување на пристапот (▼▼), со вкупното негативно поместување достигнувајќи **-10 п.п.**

Табела 1: Оценка на достапноста на јавните услуги

Категорија	Целосно недостапна	Недоволно достапна	Делумно достапна	Лесно достапна	Целосно достапна	Не е применливо/ Не сум запознаен/а	Насока на промена (2024/25)
Основни училишта – дали се доволно блиску и финансиски достапни	2%	5%	19%	29%	40%	5%	■
Средни училишта – дали се доволно блиску, финансиски достапни и има доволно видови/струки	2%	10%	31%	28%	21%	7%	■
Средно образование – можности за пракса и волонтирање	9%	32%	28%	10%	6%	15%	▲
Високо образование – можности за пракса и волонтирање	9%	34%	31%	10%	5%	11%	▲
Здравствени услуги - матичен лекар, достапен блиску до местото на живеење	3%	12%	26%	32%	27%	0%	▲
Здравствени услуги - Специјалистички прегледи, достапни во болниците, време на чекање	20%	48%	25%	5%	2%	1%	■
Услуги за вработување – дали има доволно и достапни информации за мерки за вработување и колку е лесно да се учествува	12%	39%	27%	10%	4%	8%	▲
Јавен транспорт – дали функционира редовно и колку е пристапен за различни групи	26%	44%	15%	6%	2%	6%	▲
Предучилишно образование – дали има места за сите деца и се во близина на местото на живеење	11%	38%	26%	12%	5%	7%	▲
Домови за стари лица, државно финансирани – дали има место по пристојна цена	45%	33%	8%	1%	1%	11%	▼
Социјална помош – колку е лесно да се аплицира и дали исплатата е редовна	10%	21%	18%	6%	5%	40%	■
Поддршка за земјоделци – дали лесно може да се аплицира за субвенции	5%	19%	18%	8%	1%	48%	▼
Поддршка за бизнис сектор – дали постојат лесно достапни фондови	8%	29%	19%	5%	1%	37%	▼▼
Студентски и училишни домови – достапност на легла	13%	32%	18%	3%	2%	32%	■
Студентски оброк - дали лесно може да се аплицира	6%	13%	19%	11%	9%	43%	▲
Можност за вклучување во консултации и процеси на одлучување	24%	34%	22%	4%	1%	15%	■

Извор: Анкета за идентификување на приоритетите и потребите на граѓаните, 2025 година

Забелешка: Насоката на промена е определена врз основа на комбинираното движење на негативните и позитивните оценки. Двојна стрелка (▲▲ / ▼▼) означува поизразена нето промена (приближно ≥ 10 процентни поени), додека единечна стрелка означува умерено поместување.

Најдостапни услуги: образование и примарна здравствена заштита

Најдостапните јавни услуги, исто како и во 2024 година, продолжуваат да се рангираат највисоко од страна на граѓаните.

■ Без значајна промена во однос на 2024 година

- Перцепцијата за достапноста на **основните училишта** останува во голема мера непроменета во однос на претходната година. Основното и **средното образование** и понатаму се издвојуваат како најдостапни јавни услуги. Во 2025 година, 69% од испитаниците позитивно ја оценуваат достапноста на основното образование, додека 50% позитивно ја оценуваат достапноста на средното образование. Овие резултати во голема мера се должат на широката територијална распространетост на училиштата и нивната релативната финансиска пристапност за домаќинствата.

▲ Благо подобрување во однос на 2024 година

- Во здравството, пристапот до **матичните лекари** понатаму релативно позитивно е оценет, при што 60% од граѓаните изразуваат задоволство од нивната достапност. Сепак, овој наод повеќе укажува на формалната достапност на примарната здравствена заштита, отколку на нејзината долгорочна одржливост. Примарната здравствена заштита и понатаму претставува клучна влезна точка во системот, но се соочува со сериозни кадровски и структурни предизвици. **Во споредба со претходната година, се бележи нето подобрување од 4 п.п.** Клучна промена во 2025 година беше најавеното зголемување на капитацијата на матичните лекари од 75 на 100 денари, што директно влијаеше врз очекувањата за поквалитетно обезбедување на услугите. Релативно повисоките оценки за примарната заштита укажуваат дека таа и понатаму функционира како стабилна точка во здравствениот систем, и покрај општите предизвици поврзани со кадровската и инфраструктурната одржливост.

Умерено достапни услуги: предучилишно образование и студентски услуги

▲ Благо подобрување во однос на 2024 година

- Во споредба со перцепциите од претходната година, се забележува нето подобрување од 6 п.п. на оценката за пристапот до градинките. Сепак, и покрај ова умерено поместување, оценките за **предучилишното образование** остануваат претежно негативни. Дури 49% од граѓаните изразуваат незадоволство од достапноста, додека само 17% ја оценуваат оваа услуга како многу или целосно достапна. Ова укажува дека, иако постојат одредени напори за проширување на капацитетите, тие сè уште не се доволни за да предизвикаат значајна промена во секојдневното искуство на граѓаните. Проблемите со пристапот се особено изразени во населените места со висока побарувачка и ограничени инфраструктурни капацитети, што упатува на структурен јаз меѓу потребите и понудата.

■ Без значајна промена во однос на 2024 година

- Перцепциите за пристапот до **студентските домови** остануваат непроменети во однос на 2024 година. Речиси половина од испитаниците (45%) сметаат дека **студентските домови се недоволно или целосно недостапни**. Овој наод директно се поврзува со хроничниот недостиг на легла и со бавната динамика на инвестиции во студентското домување, што дополнително го зголемува финансискиот товар и ја ограничува мобилноста на студентите.

▲ Благо подобрување во однос на 2024 година

- Перцепцијата за пристапноста на **студентскиот оброк** е поделена. Додека 19% од испитаниците сметаат дека оваа услуга е недостапна, 20% ја оценуваат како лесно или целосно достапна. Во однос на 2024 година, се забележува

намалување на негативните оценки за 8 п.п., што укажува на одредено подобрување во перцепциите поврзани со пристапот до оваа услуга. Оваа промена може да се поврзе со зголемениот број на повици објавени во текот на академската година, што укажува дека дури и ограничени административни интервенции можат релативно брзо да влијаат врз перцепциите на корисниците.

Ограничено достапни услуги: можности за пракса и услуги за вработување

▲ Благо подобрување во однос на 2024 година

- Во рамки на образовниот систем, **можностите за пракса и волонтирање во средното и високото образование** остануваат меѓу послабо оценетите сегменти. Околу 40% од граѓаните ги оценуваат како недоволно достапни, додека само 15% сметаат дека тие се лесно или целосно достапни. Овој јаз упатува на слаба поврзаност меѓу образованието и пазарот на трудот, што долгорочно може да ја ограничи вработливоста и професионалната подготвеност на младите. Сепак, во споредба со претходната година, се бележи умерено нето подобрување од 7 п.п.. Ова поместување, од една страна, може делумно да се поврзе со зголемениот број стручни училишта кои воспоставуваат соработка со компании. Од друга страна, иако слична мерка е предвидена и за високото образование, новиот Закон за високо образование сè уште не е донесен, што го ограничува нејзиното пошироко и системско спроведување. Зголемените можности за пракса можат делумно да се поврзат и со зголемувањето на буџетот за активни мерки за вработување за 22.7% во 2025 година, што сигнализира засилен институционален фокус, иако ефектите не се прецизно оценети.

▲ Благо подобрување во однос на 2024 година

- Во слична насока, се бележи благо нето подобрување од 4 п.п. во перцепциите за

пристап до **услугите за вработување**. И покрај ова, 51% од граѓаните и понатаму сметаат дека овие услуги се недоволно или целосно недостапни, што укажува дека подобрувањата во финансирањето на мерките не се секогаш придружени со соодветна видливост и лесен пристап за корисниците.

▼▼ Изразено влошување во однос на 2024 година

- Истовремено, 37% од испитаниците сметаат дека **поддршката за бизнис секторот** не е доволно достапна, при што се забележува влошување во оценките во споредба со претходната година за 10 10.5 п.п.. Овој тренд упатува на намалена видливост или ефективност на постојните мерки, што може да се поврзе со сложени процедури, селективен опфат или недоволна комуникација со потенцијалните корисници.

Ниска информираност за услуги поврзани со социјална заштита и поддршка за бизнисите

■ Без значајна промена во однос на 2024 година

- Значаен дел од **услугите во областа на социјалната заштита, земјоделската поддршка и поддршката за бизнисите**, и покрај релативно високите буџетски издвојувања, остануваат недоволно препознатливи за граѓаните. Дури 40% од испитаниците изјавуваат дека не се запознаени со овие услуги или пак не се применливи за нив. Овој наод може да упатува дека програмите се наменети за потесни целни групи и не се перципираат како релевантни за пошироката популација.

■ Без значајна промена во однос на 2024 година

- Меѓу испитаниците кои се запознаени со **услугите за социјална помош**, 42% сметаат дека тие се недоволно или целосно недостапни, што може да упатува дека процедурите, условите за аплицирање или административните бариери го ограничуваат ефективниот пристап до овие услуги.

Најслабо достапни услуги: специјалистичко здравство, грижа за стари лица и јавен транспорт

▼ Влошување во однос на 2024 година

- Домовите за стари лица се најнегативно оценетата услуга во целокупната анализа. Вкупно 78% од граѓаните ги оценуваат како недоволно или целосно недостапни, при што се забележува пораст од 10 п.п. кај бројот на лица кои го оцениле пристапот како „целосно недостапен“. Овој тренд укажува на влошување на состојбата и на растечки јаз меѓу потребите на населението и постојните јавни капацитети, во услови на забрзано стареење на населението. Негативната перцепција за домовите за стари лица не произлегува само од ограничените капацитети, туку од структурна неусогласеност меѓу демографските трендови, социјалните политики и моделите на долгорочна грижа.

▲ Благо подобрување во однос на 2024 година

- Јавниот транспорт останува една од најпроблематичните области. Иако се бележи одредено подобрување на оценките за 8 п.п., 70% од граѓаните и понатаму го сметаат за недоволно или целосно недостапен. **Состојбата е уште понеповолна во Град Скопје, каде што 78% од испитаниците изразуваат негативен став за пристапот до јавниот превоз**, што укажува на сериозни слабости во планирањето, фреквенцијата и територијалната покриеност.

■ Без значајна промена во однос на 2024 година

- Перцепцијата за пристапот до специјалистичките здравствени услуги останува доминантно негативна. Дури 68% од граѓаните сметаат дека тие се недоволно или целосно недостапни, што упатува на системски слабости поврзани со долгите листи на чекање, недостигот од здравствен кадар и изразените регионални нееднакости во пристапот.

▼ Влошување во однос на 2024 година

- Особено загрижувачки е трендот поврзан со можностите за вклучување на граѓаните во процесите на донесување одлуки. Во 2025 година, 58% од испитаниците сметаат дека овие можности се недоволно или целосно недостапни, со раст на од 9 п.п. на бројот на граѓани кои сметаат дека овие можности се „целосно недостапни“. Овој наод упатува на одредено чувство на дистанцираност помеѓу граѓаните и институциите, со потенцијални долгорочни последици врз довербата на јавните политики.

Во 2025 година, перцепциите на граѓаните за пристапот до јавните услуги покажуваат ограничени промени во однос на 2024 година. Кај поголем дел од услугите не се забележуваат значајни поместувања, што укажува на стагнација во вкупната оценка на достапноста. Образованието и примарната здравствена заштита и понатаму се перципираат како најстабилни сегменти, додека јавниот транспорт, домовите за стари лица и специјалистичката здравствена заштита остануваат меѓу најслабо оценетите.

Во споредба со претходната година, одделни подобрувања се регистрираат кај примарната здравствена заштита и можностите за пракса, додека кај поддршката за бизнис секторот, можностите за консултации и пристапот до домови за грижа на стари лица се забележува влошување на перцепциите. Овие разлики укажуваат дека промените не се униформни, туку варираат по сектор. Овие резултати сугерираат дека подобрувањето на достапноста на јавните услуги бара диференциран пристап: паралелно адресирање на долгорочните структурни слабости и поефикасно искористување на постојните политики преку подобра организација, информирање и институционална координација.

ОЦЕНКА НА КВАЛИТЕТОТ НА ЈАВНИТЕ УСЛУГИ (2025 ГОДИНА)

Ограничени подобрувања и трајни структурни слабости

Во 2025 година, во споредба со 2024 година, перцепциите за квалитетот на јавните услуги покажуваат поместувања кон подобрување кај поголем дел од сегментите, иако тие не се рамномерно распределени низ сите услуги. Позитивни промени се забележуваат особено во делови од образованието и примарната здравствена заштита. Сепак, и покрај овие поместувања, кај одредени системски услуги и понатаму е присутно високо ниво на незадоволство, што укажува дека структурните слабости сè уште имаат значително влијание врз перципираниот квалитет на услугите.

Табела 2 дава преглед на оценките на испитаниците за квалитетот на јавните услуги, рангирани од најниско до највисоко ниво на перципиран квалитет.

Што е ново во 2025 во однос на 2024 година?

- Се забележува нето подобрување на перцепциите за квалитетот на јавните услуги (▲▲), особено од аспект на образовниот кадар, наставните материјали и јавниот транспорт, со нето позитивно поместување од **приближно +11 до +16 п.п.** кај клучните индикатори.
- **Оценките за квалитетот на здравствените услуги во примарното и секундарното здравство бележат умерено нето подобрување (▲) од околу +5 до +6 п.п.,** додека здравствената инфраструктура останува непроменета.
- И покрај промените кај висината на пензиите, **перцепциите за квалитетот на услугите за пензионерите остануваат претежно негативни,** особено во делот на дополнителната грижа и поддршка.

Табела 2: Оценка на квалитетот на јавните услуги

Категорија	Низок квалитет	Недоволен квалитет	Добар квалитет	Многу добар квалитет	Одличен квалитет	Не е применливо/ Не сум запознаен/а	Насока на промена (2024/25)
Наставниот кадар (основно и средно образование)	12%	38%	33%	8%	3%	7%	▲▲
Наставни материјали за учење и учебници, и наставни програми	22%	39%	25%	4%	1%	9%	▲▲
Образовна инфраструктура – зградите и нагледните средства за настава (компјутерска и друг вид на опрема и инфраструктура)	15%	42%	25%	8%	3%	8%	▲
Здравствени услуги добиени од матичен лекар – професионалност на лекарите и сестрите	6%	20%	45%	18%	11%	0%	▲
Здравствени услуги добиени од специјалистички болници – професионалност на лекарите и сестрите	12%	32%	39%	11%	4%	2%	▲
Здравствена инфраструктура и опрема – болниците и здравствените домови	30%	48%	17%	3%	1%	1%	■
Услуги за вработување - регистрација на работен однос, мерки за вработување	14%	34%	22%	6%	2%	21%	▲
Јавен транспорт – редовност и точност на транспортните услуги	38%	35%	15%	3%	1%	8%	▲▲
Предучилишно образование – квалитет на грижата за најмалите	9%	27%	30%	13%	6%	14%	■
Грижа на пензионерите - пензии и дополнителни бенефити	21%	32%	22%	6%	3%	15%	▼
Социјална заштита - висина на социјалните примања	21%	33%	11%	3%	2%	31%	■
Патна инфраструктура – одржаност и безбедност на патишта	39%	41%	16%	3%	1%	1%	▲
Енергетска инфраструктура – ефикасност и степен на загадување на капацитети за производство на струја	45%	34%	12%	2%	1%	6%	▲
Услови во студентските и ученичките домови	31%	27%	8%	2%	1%	32%	▲
Висината на студентскиот оброк	23%	27%	12%	2%	1%	34%	▲

Извор: Анкета за идентификување на приоритетите и потребите на граѓаните, 2025 година

Забелешка: Насоката на промена е определена врз основа на комбинираниот движење на негативните и позитивните оценки.

Двојна стрелка (▲▲ / ▼▼) означува поизразена нето промена (приближно ≥ 10 процентни поени), додека единечна стрелка означува умерено поместување.

Најквалитетни услуги: примарна здравствена заштита

▲ Благо подобрување во однос на 2024 година

- Услугите обезбедени од **матичните лекари и медицинските сестри** и понатаму се најпозитивно оценети меѓу сите анализирани сегменти, со забележано нето подобрување на оценките за 5 п.п. во споредба со претходната година. Вкупно 25% од граѓаните изразуваат високо ниво на задоволство од професионалноста и квалитетот на овие услуги, што ја потврдува релативно високата доверба во примарната здравствена заштита. Истовремено, најголемиот дел од испитаниците (46%) даваат средна оценка, што укажува дека постои простор за дополнително унапредување. Овие наоди укажуваат дека позитивната перцепција на примарната здравствена заштита во голема мера произлегува од достапноста и континуитетот на личниот контакт меѓу пациентите и здравствените работници, особено во споредба со поспецијализираните и институционално подалечни нивоа на здравствена заштита. Сепак, доминацијата на средните оценки укажува дека квалитетот на услугите често се доживува како „доволен“, но не и оптимален, што упатува на потреба од системски интервенции за подобрување на времето и условите за преглед, превентивните услуги и координацијата со другите нивоа на грижа.

Умерено квалитетни услуги: образование и специјалистичко здравство

▲ Благо подобрување во однос на 2024 година

- Во образованието, перцепцијата за **квалитетот на наставниот кадар** бележи нето подобрување од 11 п.п. во 2025 година. И покрај овој позитивен тренд, околу половина од испитаниците и натаму изразуваат незадоволство, што укажува дека подобрувањата сè уште не се доволно опипливи. Во текот

на 2024 и 2025 година беше забележан раст на платите во образованието од околу 12%, со што се зголемија и очекувањата за унапредување на квалитетот на наставниот кадар. Дополнително, со [договорот склучен со Сојузот на синдикати за образование и наука](#) е предвиден континуиран раст на платите на образовните работници до 2028 година. Сепак, наодите укажуваат дека зголемувањето на материјалните услови, иако неопходно, само по себе не е доволно за брзо и видливо подобрување на перцепираниот квалитет на наставата.

▲▲ Изразено подобрување во однос на 2024 година

- Најизразено подобрување во рамките на образовниот сектор се забележува кај **квалитетот на наставните материјали и програми**, со нето подобрување од 15 п.п. [Според соопштенијата на Министерството за образование и наука](#), во текот на 2025 година е нормализирана состојбата со достапноста на учебниците во основното и средното образование, што веројатно придонело кон подобреното задоволство на граѓаните. Сепак, и покрај ова поместување, 61% од испитаниците и понатаму ги оценуваат наставните материјали и програми како недоволно квалитетни, што може да упатува дека се уште не се перцепираат како соодветни на потребите на учениците и не се доволно усогласени со современите начини на секнување знаења и вештини.

▲ Благо подобрување во однос на 2024 година

- Перцепцијата за квалитетот на **образовната инфраструктура** бележи благо подобрување од 8 п.п.. Сепак, инфраструктурата и понатаму останува значаен предизвик, при што 56% од испитаниците ја оценуваат со низок или недоволен квалитет. Ова укажува дека, и покрај одредени интервенции, физичките услови за учење во голем дел од училиштата не се во чекор со очекувањата за современо образование. Наодите сугерираат потреба од паралелни и координирани

инвестиции во наставните содржини и во материјалната инфраструктура, со цел да се постигне подобрување на перцепцијата за квалитет.

▲ Благо подобрување во однос на 2024 година

- Во здравствениот сектор, **специјалистичките услуги** бележат благо подобрување во перцепцијата, со нето раст на задоволството од 6 п.п. Овој тренд може делумно да се толкува како резултат на зголемена мотивација на здравствениот кадар, по обезбеденото [покачување на платите за 15% во текот на 2024 и 2025 година](#), како и најавите за дополнителни покачувања во периодот што следи. Зголемувањето беше реализирано преку анекс на Колективниот договор за здравствена дејност, со што беше извршена и корекција во коефициентите на платите. Сепак, и покрај овие позитивни сигнали, 44% од граѓаните ги оценуваат како овие услуги како целосно или недоволно квалитетни. Овој резултат ги рефлектира системските предизвици поврзани со недостигот на кадар, долгите листи на чекање и нееднаквиот регионален пристап до специјализирана здравствена заштита.

Нискоквалитетни услуги: социјална и студентска политика

■ Без значајна промена во однос на 2024 година

- Во споредба со претходната година, не се забележува значајна промена во оценките за квалитетот на **предучилишното образование**. Перцепциите и натаму се поделени, каде што половина од граѓаните го оценуваат квалитетот како добар или многу добар, додека 36% изразуваат незадоволство. Ова укажува дека искуствата со оваа услуга не се униформни и во голема мера зависат од локацијата, капацитетите и кадровската обезбеденост на установите.

■ Без значајна промена во однос на 2024 година

- Кога станува збор за грижата за пензионерите, вклучително и висината

на пензиите и дополнителните бенефити, задоволството на граѓаните останува во голема мера непроменето. Овие услуги се негативно оценети од 54% од испитаниците. Од перспектива на испитаниците, кои во најголем дел припаѓаат на активното население, не се перципира значајно подобрување на квалитетот, што укажува дека линеарното зголемување на пензиите не се доживува како доволен или клучен механизам за унапредување на квалитетот на живот на пензионерите.

Дополнително, испитаниците над 65 години уште поизразено негативно ги оценуваат услугите за пензионерите, при што 74% од пензионерите сметаат дека тие се со низок или недоволен квалитет. Споредбата со оценките за достапноста на услугите за грижа упатува дека за граѓаните приоритет претставува обезбедувањето поголем пристап до домови и центри за грижа за стари лица, што го одразува зголемениот притисок поврзан со стареењето на населението.

▲ Благо подобрување во однос на 2024 година

- Слично како и кај пристапот до услугите за вработување, и квалитетот на овие услуги забележува благо нето подобрување од 4 п.п.. Сепак, услугите поврзани со вработувањето и понатаму се перципираат како недоволно квалитетни. Вкупно 49% од граѓаните сметаат дека тие се со низок или недоволен квалитет, додека 21% од испитаниците не се запознаени со нив. Слично е и кај услугите за социјална заштита и студентите, каде што повеќе од 30% од граѓаните не се запознаени со постојните механизми, додека меѓу оние што се информирани, над половина изразуваат незадоволство од нивниот квалитет.

▲ Благо подобрување во однос на 2024 година

- И покрај забележаното благо подобрување во 2025 година за 9 п.п., особено кај условите во студентските домови и висината на студентскиот

оброк, негативните перцепции и понатаму доминираат, со негативни оценки кај 58% и 51% од испитаниците, соодветно. Овој наод упатува дека постојните услови во студентските домови и поврзаните студентски сервиси сè уште не се перципираат како доволно квалитетни или усогласени со современите потреби за живот и студирање на студентите.

Најниско оценети сегменти: јавен транспорт и инфраструктура

▲ Благо подобрување во однос на 2024 година

- Јавниот транспорт и во 2025 година останува меѓу најнегативно оценетите јавни услуги. Иако е забележано нето подобрување од 15.5 п.п. во однос на 2024 година, 73% од граѓаните сè уште го оценуваат како ниско или недоволно квалитетен. Поголемата промена во перцепциите може да се поврзе со ветувањата од локалната изборна кампања, како и со реобновената соработка со приватните превозници, преку која до одреден степен беше ублажен сериозниот недостиг на автобуси за редовно обезбедување на услугата. Сепак, резултатите укажуваат дека овие подобрувања не се доволно системски или трајни за да ја променат доминантната негативна перцепција кај граѓаните.

■ Без значајна промена во однос на 2024 година

- За разлика од здравствениот кадар, каде што квалитетот е позитивно или средно оценет од мнозинството граѓани, здравствената инфраструктура и опрема остануваат изразено проблематични. Дури 78% од испитаниците ги оценуваат како ниско или недоволно квалитетни, без значајна промена во однос на претходната година. Овој наод јасно ја потврдува потребата од засилени и континуирани инвестиции во реновирање на болничките капацитети и модернизација на медицинската опрема. Овој јаз меѓу човечките ресурси и материјалните услови укажува на

долгогодишното неинвестирање во болничките капацитети и ја нагласува потребата од стратешки, а не само ад-хок инвестиции, насочени кон модернизација, одржување и функционална интеграција на инфраструктурата и опремата.

▲ Благо подобрување во однос на 2024 година

- Кај патната и енергетската инфраструктура се забележува благо подобрување од 5 до 6 п.п.. Сепак, овие сегменти и понатаму остануваат сериозен извор на незадоволство, при што 79% од граѓаните ги гледаат како ниско или недоволно квалитетни. Оваа перцепција директно упатува на долгорочни проблеми со одржувањето и динамиката на реализација на капиталните инвестиции, со непосредни последици врз економската активност, мобилноста и општиот квалитет на живот.

Во 2025 година, перцепциите за квалитетот на јавните услуги покажуваат умерени подобрувања кај повеќе сегменти во споредба со 2024 година, но без значајна промена на вкупната слика. Најпозитивно и понатаму се оценуваат услугите од примарната здравствена заштита, кои се издвојуваат како сегмент со највисока стабилност и доверба. Одредени подобрувања се забележуваат и во делови од образованието и специјалистичкото здравство, особено кај наставните материјали и професионалниот кадар, иако негативните оценки и натаму остануваат доминантни.

Наспроти тоа, јавниот транспорт, здравствената инфраструктура и патната и енергетската инфраструктура и понатаму се перципираат како најниско квалитетни јавни услуги, при што и покрај регистрирани подобрувања, нивото на незадоволство останува многу високо. Кај социјалната заштита и грижата за пензионерите не се забележуваат значајни промени во оценките за квалитет. Генерално, резултатите укажуваат дека подобрувањата во 2025 година се почести, но ограничени по интензитет, и не се доволни за да ја намалат изразената нерамномерност во перципираниот квалитет на јавните услуги.

Табела 3. Промена во оценките за пристап и квалитет (2024/2025)

▲ Благо подобрување | ▲▲ Изразено подобрување | ■ Без значајна промена |

▼ Благо влошување | ▼▼ Изразено влошување

Клучна област	Достапност	Квалитет
Основно и средно образование	—	▲▲
Практична настава и поврзаност со пазарот на труд (средно/високо образование)	▲	▲
Примарна здравствена заштита (матичен лекар)	▲	▲
Специјалистичка здравствена заштита	—	▲
Јавен транспорт	▲	▲▲
Предучилишно образование (градинки)	▲	—
Услуги за пензионерите	▼	—
Студентски стандард (домови и студентски оброк)	—	▲

Извор: Анкета за идентификување на приоритетите и потребите на граѓаните, 2025 година

Забелешка: Двојната стрелка (▲▲ / ▼▼) означува изразена промена во перцепциите, базирана на поголемо поместување на позитивните и негативните оценки (приближно ≥ 10 процентни поени), додека единичната стрелка означува благо или умерено поместување.

Покрај достапноста и квалитетот, реалното искуство на граѓаните со јавните услуги е во голема мера обликувано и од нивниот финансиски товар. Во продолжение се

анализираат месечните издатоци што домаќинствата ги имаат за користење на јавните услуги и нивното влијание врз квалитетот на живот.

ТРОШОЦИ НА ГРАЃАНИТЕ ЗА ЈАВНИ УСЛУГИ

Трошоците што граѓаните ги имаат при користењето на јавните услуги претставуваат клучен индикатор за нивната реална достапност и за финансиското оптоварување на домаќинствата. Перцепциите на граѓаните укажуваат на изразена хетерогеност и во висината и во структурата на овие трошоци, што ја рефлектира различната животна фаза, нивоа на приходи и специфични потреби кај домаќинствата. Во споредба со претходната година, не се забележуваат значајни промени во вкупното ниво на трошоците за јавните услуги. Иако кај дел од услугите доминираат пониски и релативно предвидливи издатоци, кај други се забележуваат значителни финансиски обврски. Карактеристично за оваа секција од прашалникот е дека единствените поместувања се однесуваат на одредено прередување на испитаниците кои немаат трошоци или за кои овие јавни услуги не се применливи.

Трошоци за образование

- Во сегментот на **предучилишното образование**, најголемиот дел од граѓаните пријавуваат месечни трошоци во распон од 1.000 до 5.000 денари. Ова упатува дека поголемиот дел од семејствата се потпираат на државно-финансирани установи за згрижување и грижа за најмладите, каде што трошоците се релативно пониски и попредвидливи.
- За разлика од тоа, кај **основното, средното и високото образование**, распределбата на трошоците е значително подисперзирана. Околу 25% од граѓаните пријавуваат месечни издатоци од 1.000 до 5.000 денари, 22% трошат меѓу 5.001 и 10.000 денари, а 17% имаат трошоци повисоки од 10.000 денари, при што кај дел од нив тие надминуваат и 30.000 денари месечно. Овие податоци укажуваат дека значителен број семејства вложуваат сопствени средства во дополнителни образовни активности како што се приватните часови, курсеви или други форми на поддршка.

Овој тренд може да се толкува како индикатор за перципирана потреба од надолнување на формалното образование, било поради квалитетот на наставата, или како резултат на зголемените барања и конкуренција.

Трошоци за здравствени услуги и медицинска грижа

- Во делот на **здравствените трошоци**, структурата останува релативно стабилна во споредба со претходната година. Најголем дел од граѓаните пријавуваат месечни трошоци од 1.000 до 5.000 денари за лекови и медицински помагала, што укажува на присуство на постојано, но умерено финансиско оптоварување.
- Истовремено, значителен дел од домаќинствата се соочуваат и со високи **здравствени трошоци поврзани со лекарски интервенции и болничко лекување**. Од вкупно 34.2% од граѓаните кои пријавиле вакви трошоци, 21.5% трошат до 10.000 денари месечно, додека 12.7% пријавуваат издатоци помеѓу 10.001 и над 30.000 денари.

Во таа смисла, стабилноста на структурата на трошоците не треба да се толкува како позитивен тренд, туку како индикатор за недоволна системска заштита од директни плаќања, особено за хронично болните, повозрасните лица и домаќинствата со пониски приходи. Ова упатува на потреба од зајакнување на механизмите за финансиска заштита во здравството, проширување на опфатот на лекови и услуги покриени од јавното здравствено осигурување и подобра контрола на трошоците поврзани со болничкото лекување.

Трошоци за грижа за деца и стари лица

- Кај услугите поврзани со **грижата за деца од предучилишна возраст и грижата за постари лица**, околу 32% од граѓаните наведуваат дека немаат никакви трошоци, што упатува дека овие услуги не се релевантни за сите домаќинства и во голема мера зависат од животната фаза во која се наоѓаат членовите на семејството.

- Сепак, кај домаќинствата што имаат вакви трошоци, финансиското оптоварување е значително. Кај **грижата за стари лица**, 8% од граѓаните пријавуваат месечни трошоци до 10.000 денари, дополнителни 8% меѓу 10.001 и 30.000 денари, додека 11% имаат трошоци над 30.000 денари. Овие бројки јасно укажуваат дека долготрајната нега за постари лица претставува една од најголемите финансиски обврски за домаќинствата. Истовремено, тие индиректно сигнализираат недоволна понуда на достапни и државно финансирани капацитети за грижа за старите лица, што ги принудува семејствата да се потпираат на приватни решенија.

Перцепциите на граѓаните покажуваат дека, иако дел од јавните услуги се поврзани со умерени и предвидливи трошоци, кај други, особено здравствената грижа, образованието и грижата за стари лица, финансиското оптоварување е високо и нерамномерно распределено меѓу домаќинствата. Покрај достапноста, квалитетот и финансискиот товар, клучно прашање останува дали јавните услуги и политиките се усогласени со реалните животни потреби на граѓаните. Во продолжение се анализираат перцепциите за степенот на усогласеност на јавните политики со секојдневните предизвици со кои се соочуваат домаќинствата.

Трошоци за јавен транспорт

- Во однос на **јавниот транспорт**, мнозинството граѓани пријавуваат месечни трошоци во распон од 1.000 до 5.000 денари. Овој финансиски товар е поизразен кај граѓаните во руралните средини, каде што јавниот транспорт е нередовен или ограничен, а патувањето до урбаните центри подразбира дополнителни и често неизбежни издатоци.

График 1: Износ на месечни издатоци за јавни услуги

Извор: Анкета за идентификување на приоритетите и потребите на граѓаните, 2025 година

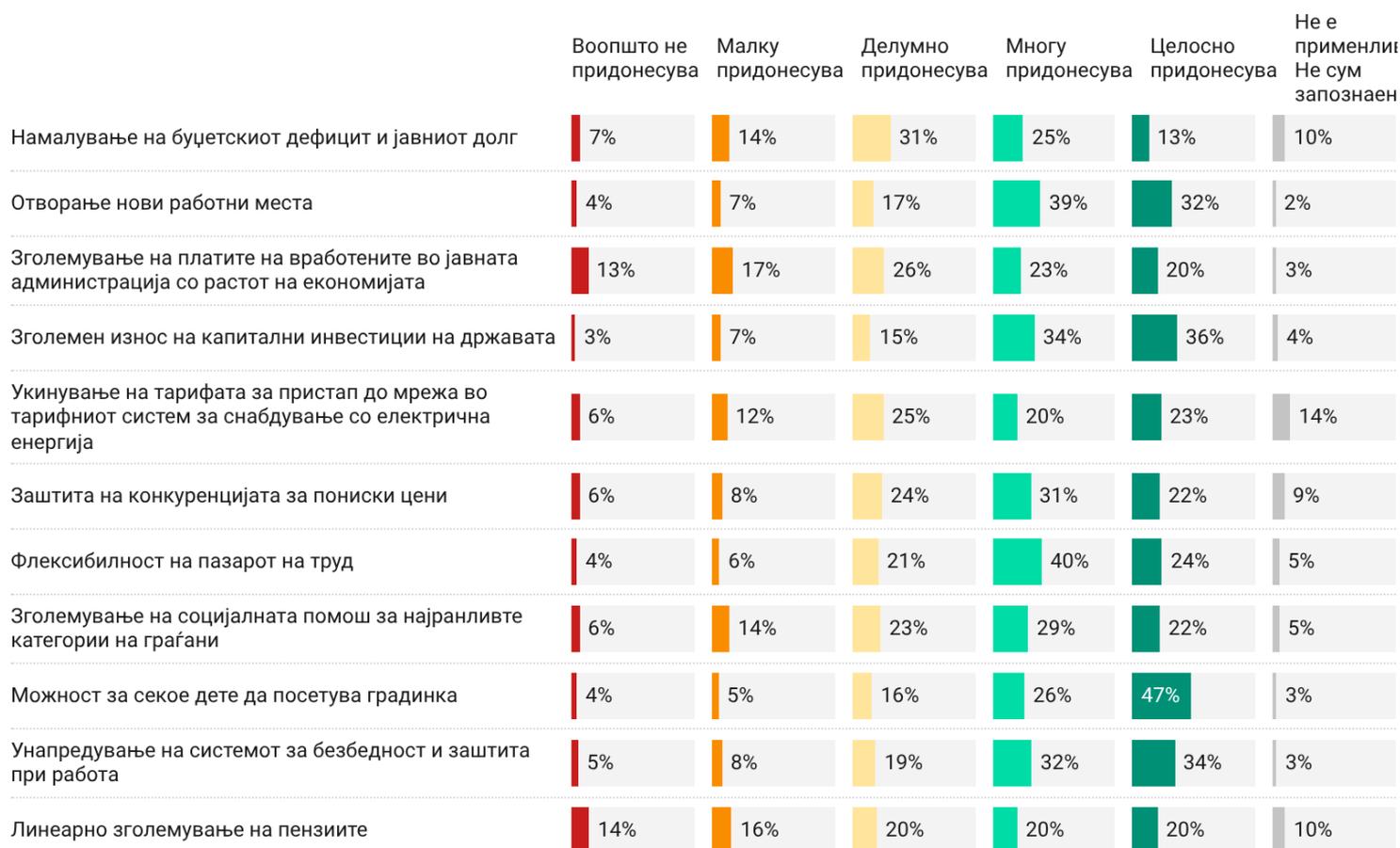
ШТО Е ВАЖНО ЗА ГРАЃАНИТЕ? ПЕРЦЕПЦИИ ЗА ПРИОРИТЕТИТЕ И ВЕТУВАЊАТА ОД ВЛАДИНАТА ПРОГРАМА 2024–2028

Социо-економска сигурност и подобар живот (2025)

Во 2025 година се забележува умерено опаѓање на поддршката за делодекономските и социјалните приоритети содржани во

Владината програма. Овој тренд се согледува преку намалениот удел на граѓани кои сметаат дека одредени мерки многу или целосно придонесуваат за подобрување на социо-економската благосостојба. Истовремено, кај неколку приоритети се забележува раст на скептицизмот и поизразена поларизација на ставовите. Сепак, одредени клучни области и понатаму задржуваат високо и релативно стабилно ниво на јавна поддршка, особено оние што се перципираат како директно релевантни за секојдневниот живот.

График 2: Став на граѓаните околу приоритетите за подобрување на социо-економската состојба

Извор: Анкета за идентификување на приоритетите и потребите на граѓаните, 2025 година

Приоритети со највисока јавна поддршка: директни придобивки за секојдневието

- **Можноста секое дете да посетува градинка** и во 2025 година останува приоритет со највисоко ниво на поддршка. Дури 73% од граѓаните сметаат дека оваа мерка „многу“ или „целосно“ придонесува за подобрување на социо-економската благосостојба. Иако во однос на 2024 година се забележува пад во поддршката од околу 5.5 п.п., градинките и понатаму се перципираат како една од најдиректните и најопипливи форми на поддршка за семејствата и работоспособното население. Дополнително, пристапот до згрижување на најмладите претставува клучен предуслов за економска активност, особено за жените.

- **Зголемувањето на капиталните инвестиции** останува втор највисоко рангиран приоритет, со поддршка од 71% од граѓаните. Ова укажува дека јавноста и понатаму го препознава значењето на капиталните вложувања како двигател на економскиот раст и инфраструктурниот развој. Владата во својата Програма вети вкупни инвестиции од 3 милијарди евра за целиот мандат, што, при рамномерна распределба, би значело околу 750 милиони евра годишно. Сепак, капиталните инвестиции во 2025 година биле реализирани во износ од 462.6 милиони евра, од предвидени 770 милиони евра, или со стапка на реализација од 60% споредено со ребалансот на буџетот.

- **Отворањето нови работни места** и натаму се вбројува меѓу највисоко оценетите приоритети, со поддршка од 70% од граѓаните. Сепак, во споредба со 2024 година, се забележува пад од 10 п.п. кај позитивните оценки, што може да упатува на зголемен скептицизам во однос на ефектите од ова ветување. Иако се бележи раст на вкупната вработеност – за 13.067 лица кон крајот на 2024 година и за дополнителни 4.639 лица до третиот квартал од 2025 година, во истиот квартал е

регистриран и пораст на неформалната вработеност од 10.965 лица во однос на истиот период од претходната година. Оттука, намалената поддршка може да се поврзе со сомнежи околу квалитетот на новоотворените работни места, работните услови и обезбедувањето социјални бенефиции.

Приоритети со стабилна, но умерена поддршка

- **Унапредувањето на системот за безбедност и здравје при работа** бележи релативно стабилна поддршка, при што 65% од граѓаните сметаат дека оваа мерка придонесува за подобрување на социо-економската благосостојба. Ова укажува на континуирана свест за значењето на безбедните и достоинствени работни услови.

- **Можноста за поголема флексибилност на пазарот на трудот** е позитивно оценета од 64% од испитаниците. Сепак, паралелно се евидентира и раст од 6 п.п. кај негативните оценки, што укажува на благо влошување на перцепцијата во споредба со претходната година. Иако добива солидно ниво на поддршка од страна на граѓаните, благото намалување на поддршката може да се должи за зголемените очекувања за квалитетни работни места и услови за работа.

- **Ветувањето за заштита на конкуренцијата и намалување на цените** има поддршка од 53% од граѓаните, иако со благ пад во однос на претходната година. Во рамки на ова ветување, Владата предвиде зајакнување на институционалниот капацитет на Комисијата за заштита на конкуренцијата, што се рефлектира и во значително зголемување на нејзиниот буџет – за 20% во 2025 година и дополнителни 30% во 2026 година, со што вкупните средства достигнуваат околу 750 илјади евра. Сепак, и покрај овие фискални и институционални вложувања, перцепциите на

граѓаните укажуваат дека ефектите од зајакнувањето на Комисијата сè уште не се доволно препознатливи во секојдневното искуство, особено во делот на реалното влијание врз цените и пазарното однесување.

- **Зголемувањето на социјалната помош за најранливите категории** е поддржано од 51% од граѓаните. Истовремено, расте и уделот на оние кои се против оваа мерка, што укажува на поизразена поларизација околу прашањата на таргетираност, правичности и ефикасност на социјалните трансфери.

Приоритети со поделена поддршка

- **Зголемувањето на платите во јавната администрација во согласност со економскиот раст** добива поддршка од околу 42% од граѓаните. Во исто време, 30% сметаат дека овој приоритет воопшто или малку би придонел за подобрување на социо-економската благосостојба. Ова укажува дека мерката не се доживува како универзално корисна и дека дел од јавноста ја перципира како недоволно оправдана.

- **Укинувањето на тарифата за пристап до електродистрибутивната мрежа** останува со умерена поддршка од 43%, без значителни промени во споредба со 2024 година. Дополнително, 14% од испитаниците не се запознаени со ова ветување, што сугерира дека мерката се доживува како техничка, со ограничена видливост и слаб директен ефект врз секојдневниот живот на граѓаните.

Технички и системски мерки со ограничена јавна поддршка

- **Ставовите околу линеарното зголемување на пензиите се изразено поделени.** Иако ветувањето за линеарно зголемување на пензиите беше исполнето уште во првата година од мандатот, перцепциите на граѓаните укажуваат на ограничен консензус околу неговиот ефект врз благосостојбата. Околу 40% од

граѓаните ја поддржуваат оваа мерка, додека 30% сметаат дека таа има мал или никаков придонес. Дополнително, 20% ја поддржуваат делумно, а 10% се изјасниле дека мерката не е применлива за нив или дека не се запознаени со неа, што упатува на различни очекувања и искуства меѓу граѓаните.

- **Намалувањето на буџетскиот дефицит и јавниот долг** е поддржано од 38% од граѓаните, додека 21% сметаат дека ова ветување „малку“ или „воопшто“ не придонесува кон подобрување на социо-економската благосостојба. Кај овој приоритет се забележува влошување на перцепцијата, со раст на негативните оценки за 7.6 п.п., што може да упатува дека граѓаните тешко ја поврзуваат фискалната стабилност со непосредни и опипливи подобрувања на сопствениот животен стандард.

Генерално, резултатите укажуваат на јасна поделба меѓу приоритетите што граѓаните ги перципираат како „опипливи“ и оние што ги доживуваат како апстрактни или технички. Мерките што имаат директно влијание врз секојдневието, како пристапот до градинки и можностите за вработување, остануваат највисоко оценети. Наспроти тоа, структурните и фискалните реформи, иако клучни од аспект на јавните финансии и долгорочната стабилност, потешко добиваат широка поддршка доколку нивните ефекти не се јасно комуницирани и видливи на краток рок.

ПРИОРИТЕТИ ВО ОБРАЗОВАНИЕТО

Перцепциите за образовните политики во 2025 година укажуваат дека, во споредба со 2024 година, кај најголем дел од образовните приоритети се забележува намалување на позитивните оценки и пораст на скептицизмот кај граѓаните. Овој тренд

сугерира зголемена критичност во однос на ефективностa и реализацијата на ветувањата во образованието. Сепак, и покрај ваквите поместувања, образованието и натаму останува една од највисоко вреднуваните области во јавната перцепција, со силни очекувања за суштински и долгорочни реформи.

График 3: Став на граѓаните околу приоритетите за подобрување на образованието

Извор: Анкета за идентификување на приоритетите и потребите на граѓаните, 2025 година

Највисоко поддржани образовни приоритети

- Највисоко ниво на поддршка и понатамудобиваат реформите поврзани со **ревизија на концепцијата за основното образование, вклучително и наставните планови и програми**. Дури 77% од граѓаните сметаат дека оваа мерка значајно придонесува за подобрување на образовниот систем. Ваквата поддршка укажува на широко распространето уверување дека постојните наставни содржини имаат потреба од модернизација, со цел подобро усогласување со современите општествени, технолошки и економски предизвици.
- Идентично високо ниво на поддршка (77%) добива и **формирањето центри за талентирани и надарени ученици**. Ова укажува на јасна јавна поддршка за политики кои го препознаваат и системски го развиваат

индивидуалниот потенцијал. Сепак, според Програмата за работа на Министерството за образование, оваа мерка не е предвидена да се реализира преку воспоставување специјализирани центри за ученици, туку преку покривање на трошоците за учество на натпревари и доделување стипендии за постигнати резултати, што ја ограничува нејзината системска димензија.

- Високо се оценуваат и **програмите за спречување насилство во училиштата**, каде што 75% од граѓаните изразиле поддршка. Овој наод укажува дека безбедноста во образовната средина се перципира како неопходен предуслов за квалитетно учење, психосоцијален развој и доверба во институциите.
- Во слична насока, 74% од граѓаните ја поддржуваат идејата за **отворање центар за обука и професионален**

развој на наставниците и стручните соработници, што ја нагласува важноста на човечкиот капитал како клучен фактор за подобрување на квалитетот на образованието. Меѓутоа, Програмата за работа на Министерството за образование предвидува поинаков пристап, при што унапредувањето на професионалниот и кариерниот развој на наставниците ќе се спроведува преку постојните политики и институционални решенија, наместо преку формирање посебен центар.

Намалена поддршка и зголемена критичност

• Иако дел од образовните приоритети и понатаму имаат релативно висока поддршка, кај повеќе ветувања се забележува зголемување на уделот на граѓани кои сметаат дека тие „малку“ или „воопшто“ не придонесуваат за подобрување на образованието. Поизразено влошување се забележува кај ветувањето поврзано со **зголемувањето на буџетот за образование**, каде што позитивните оценки се намалени за речиси 8 п.п. во однос на претходната година. И покрај тоа, во 2025 година, 70% од граѓаните сметаат дека зголемувањето на буџетот би придонело кон подобрување на квалитетот на образованието.

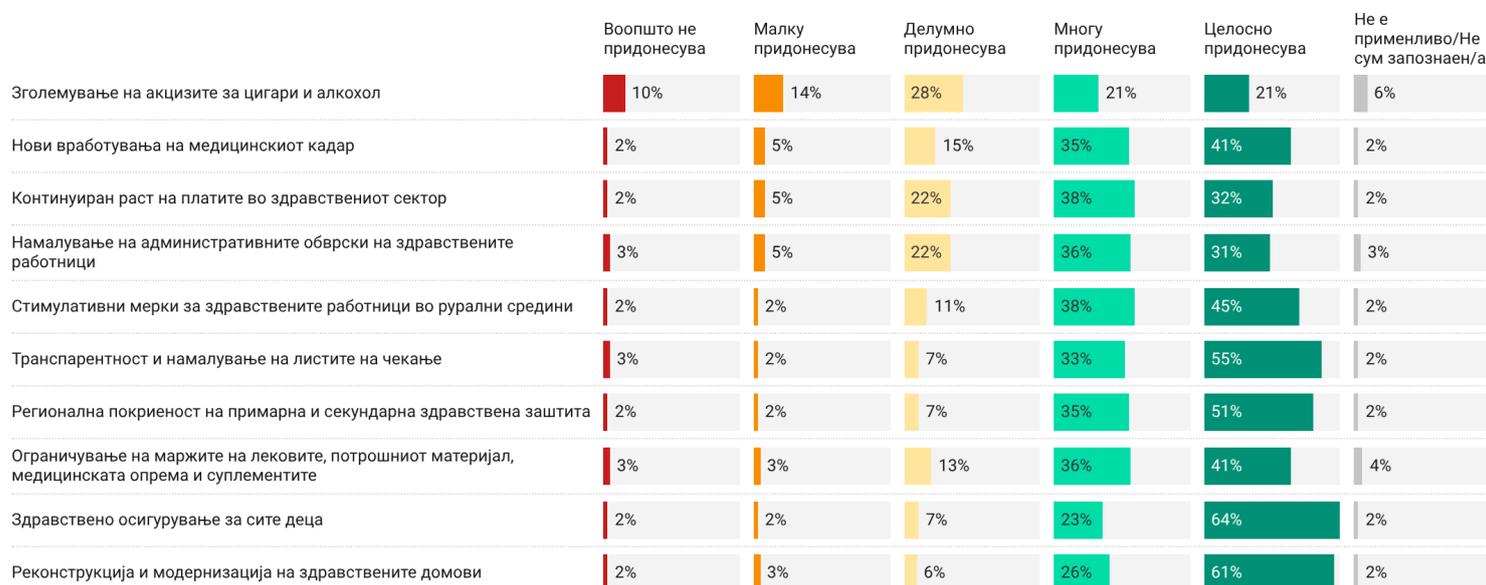
Области со стабилна, но ограничена поддршка

• Одредени образовни приоритети бележат релативно стабилна, но умерена поддршка. Меѓу нив е ветувањето за формирање **Национално координативно тело за реформи во високото образование, истражувањето и развојот**, кое е поддржано од 59% од граѓаните. Ова ниво на поддршка укажува дека јавноста ја препознава потребата од подобра координација и стратешки пристап во високото образование, но истовремено ја доживува оваа мерка како индиректна и со потенцијално одложени ефекти врз квалитетот на наставата и студентското искуство.

ПРИОРИТЕТИ ВО ЗДРАВСТВОТО

Иако здравството и понатаму се перципира како еден од клучните столбови на квалитетот на живот, податоците укажуваат на благо намалување на поддршката за дел од здравствените приоритети. Во споредба со 2024 година, кај речиси сите приоритети во оваа област се забележува пораст на негативните оценки и намалување на уделот на граѓани кои сметаат дека мерките „многу“ или „целосно“ придонесуваат кон подобрување на здравствената состојба.

График 4: Став на граѓаните околу приоритетите за подобрување на здравството

Извор: Анкета за идентификување на приоритетите и потребите на граѓаните, 2025 година

Приоритети со највисока поддршка: човечки ресурси и територијална достапност

- Највисоко ниво на поддршка добиваат мерките насочени кон подобрување на пристапноста и функционалноста на здравствениот систем. **Зголемувањето на транспарентноста и намалувањето на листите на чекање** се поддржани од 87% од граѓаните, што укажува на јасна потреба за поефикасна организација и подобра распределба на здравствените услуги.
- Во иста мера, 87% од граѓаните ја поддржуваат **реконструкцијата и модернизацијата на здравствените домови**, што ја нагласува важноста на инфраструктурата како основа за квалитетна примарна здравствена заштита.
- Висока поддршка и понатаму добиваат и приоритетите поврзани со човечките ресурси во здравството. **Здравственото осигурување за сите деца (86%)**, како и **стимулативните мерки за здравствени работници во руралните средини (82%)**, остануваат меѓу највисоко оценетите мерки и во 2025 година. Ова укажува дека граѓаните силно ја препознаваат важноста на еднаков пристап до здравствена заштита и потребата од намалување на територијалните нееднаквости.
- Дополнително, висок степен на поддршка добива и **подобрувањето на регионалната покриеност со болници**, со поддршка од 86%. Овој наод е особено значаен во контекст на долгогодишната централизација на специјализираните здравствени услуги и ја рефлектира потребата од поблиски и подостапни болнички капацитети за населението надвор од главниот град.

Најниско оценети мерки: фискални и регулаторни инструменти

- Најниско ниво на поддршка во 2025 година добива ветувањето за **зголемување на акцизите за цигари и алкохол**. Само 25% од граѓаните изразиле поддршка за оваа мерка, што укажува дека јавноста во помала мера

ја перципира фискалната политика како ефективен инструмент за подобрување на јавното здравје, особено кога таа директно се одразува врз личните трошоци. Овој наод сугерира дека ваквите мерки имаат потреба од појасно комуницирање на нивната превентивна и долгорочна здравствена корист, доколку се очекува поширока јавна поддршка.

Податоците укажуваат на јасно артикулирана порака од граѓаните: реформите во здравството треба да бидат видливи, правични и насочени кон основните системски слабости. Највисока поддршка добиваат мерките што директно го подобруваат пристапот до здравствени услуги, ја намалуваат регионалната нееднаквост и ја зајакнуваат улогата на јавниот здравствен систем преку инвестиции во инфраструктура и човечки ресурси. Ова укажува дека граѓаните не ја перципираат кризата во здравството како резултат на индивидуални слабости, туку како последица на долгогодишна недоволна стратешка грижа за јавните капацитети.

Истовремено, релативно пониската поддршка за фискалните мерки, како што е зголемувањето на акцизите, покажува дека јавноста очекува прво да се подобрат квалитетот и достапноста на услугите, пред да прифати политики со индиректен ефект. Ова ја нагласува потребата здравствените реформи да бидат јасно комуницирани, фокусирани на конкретни резултати и интегрирани во долгорочна визија за одржлив и правичен здравствен систем.

Во таа смисла, податоците не само што ги идентификуваат приоритетите на граѓаните, туку претставуваат и јасен мандат за носителите на одлуки: без координирани инвестиции во инфраструктура, човечки ресурси и регионална покриеност, здравствените реформи ќе останат фрагментирани и недоволно ефикасни, со ризик да се продлабочи јазот меѓу очекувањата на граѓаните и реалните капацитети на системот.

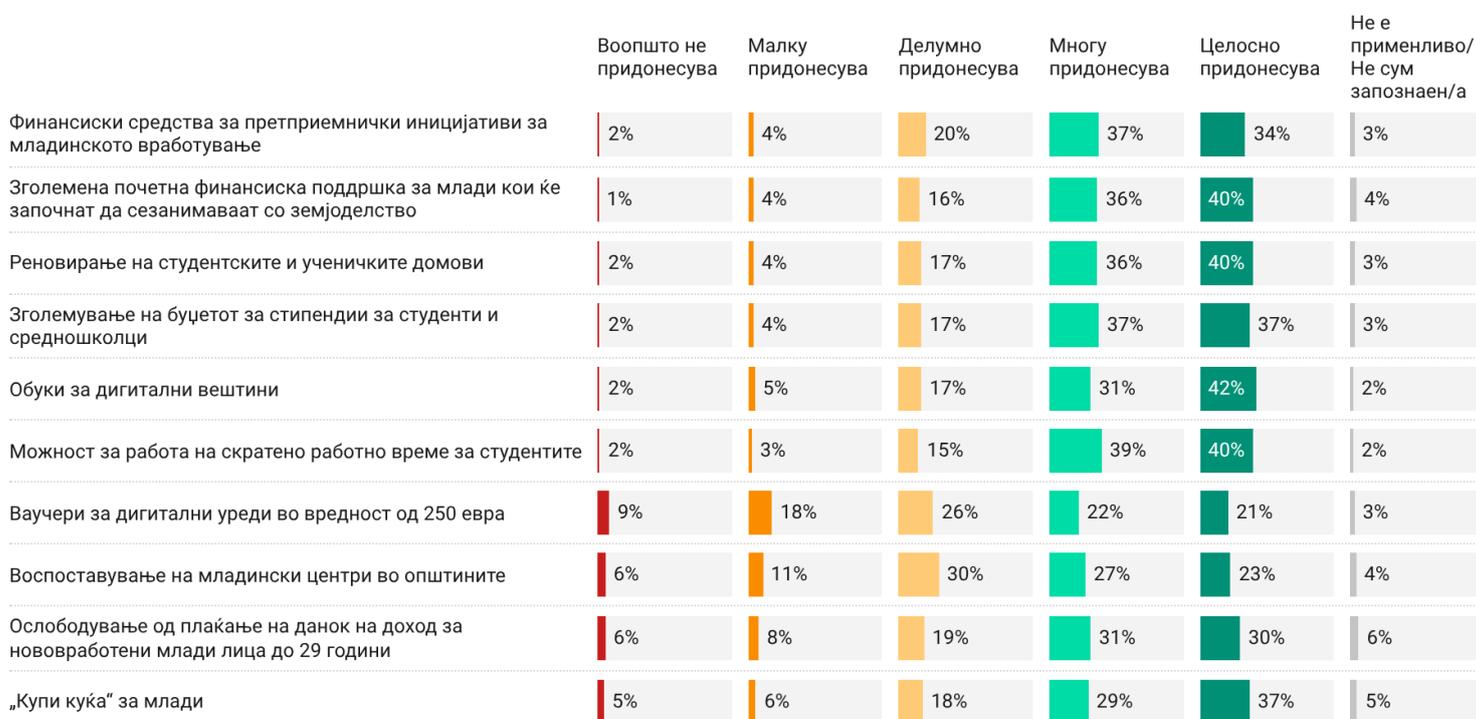
ПРИОРИТЕТИ ПОВРЗАНИ СО МЛАДИТЕ

Податоците за 2025 година укажуваат дека мерките насочени кон младите и понатаму уживаат релативно високо ниво на јавна поддршка, иако се забележува благо намалување на позитивните оценки кај дел од приоритетите. Овој тренд упатува на постепено зголемување на јазот помеѓу очекувањата на младите и перцепираните ефекти од јавните политики, особено во однос на можностите за вработување, станбената сигурност и економската независност.

Законот за работно ангажирање на лица, кој овозможува вклучување на студентите во сезонска работа до три месеци во годината. Сепак, неговата ефективност и квалитетот на спроведувањето допрва треба да се оценат.

- Мерките насочени кон унапредување на студентскиот стандард, како што се **реновирањето на студентските и ученичките домови и зголемувањето на буџетот за стипендии**, и понатаму се меѓу највисоко оценетите приоритети. Поддршката за овие мерки изнесува

График 5: Став на граѓаните околу приоритетите за подобрување на благосостојбата на младите

Извор: Анкета за идентификување на приоритетите и потребите на граѓаните, 2025 година

- Највисоко ниво на поддршка меѓу мерките поврзани со младите има ветувањето за овозможување **работа со скратено работно време за студентите**, кое позитивно го оцениле 78% од граѓаните. Овој наод укажува на широка поддршка за флексибилни форми на вработување што овозможуваат полесно усогласување на студирањето и работните обврски, како и постепено стекнување работно искуство. Од јануари 2026 година започнува имплементацијата на

76% и 74%, соодветно, што укажува на силна јавна свест за важноста на условите за живот и учење на младите.

- Мерката „Купи куќа за млади“ и понатаму задржува релативно високо ниво на поддршка, при што 66% од граѓаните сметаат дека ова ветување би придонело кон подобрување на благосостојбата на младите. Ова укажува дека станбената сигурност останува една од клучните структурни грижи за младата популација и важен елемент на економската независност.

- Ослободувањето од данок на доход за нововработени млади лица е поддржано од 61% од граѓаните. Иако оваа мерка се перципира како позитивен поттик за влез на младите на пазарот на труд, умереното ниво на поддршка може да укажува дека дел од јавноста ја доживува како времен, а не системски механизам за подобрување на економската позиција на младите.
- Меѓу ветувањата со поумерена поддршка се издвојува **воспоставувањето младински центри**, каде што 50% од граѓаните изразиле поддршка. Овој наод сугерира дека иако концептот е генерално прифатен, постои одреден скептицизам во однос на нивната реална функционалност, квалитет на програмите и долгорочна одржливост.
- **Обуките за дигитални вештини** претставуваат една од ретките области

со јасно изразен позитивен тренд. Во 2025 година, 42.3% од испитаниците сметаат дека овие обуки „целосно“ или „многу“ придонесуваат за подобрување на положбата на младите, што претставува значителен раст во однос на 2024 година (32.1%). Ова укажува на зголемено препознавање на дигиталните компетенции како клучен фактор за вработливост и конкурентност на младите на пазарот на труд.

- Дополнително, 43% од граѓаните ја поддржуваат мерката за **доделување ваучери за дигитални уреди**, додека значителен удел од 28% смета дека ова ветување не би придонело кон подобрување на благосостојбата на младите. Ова укажува дека мерката се перципира како релативно помалку ефективна во однос на другите предложени политики.

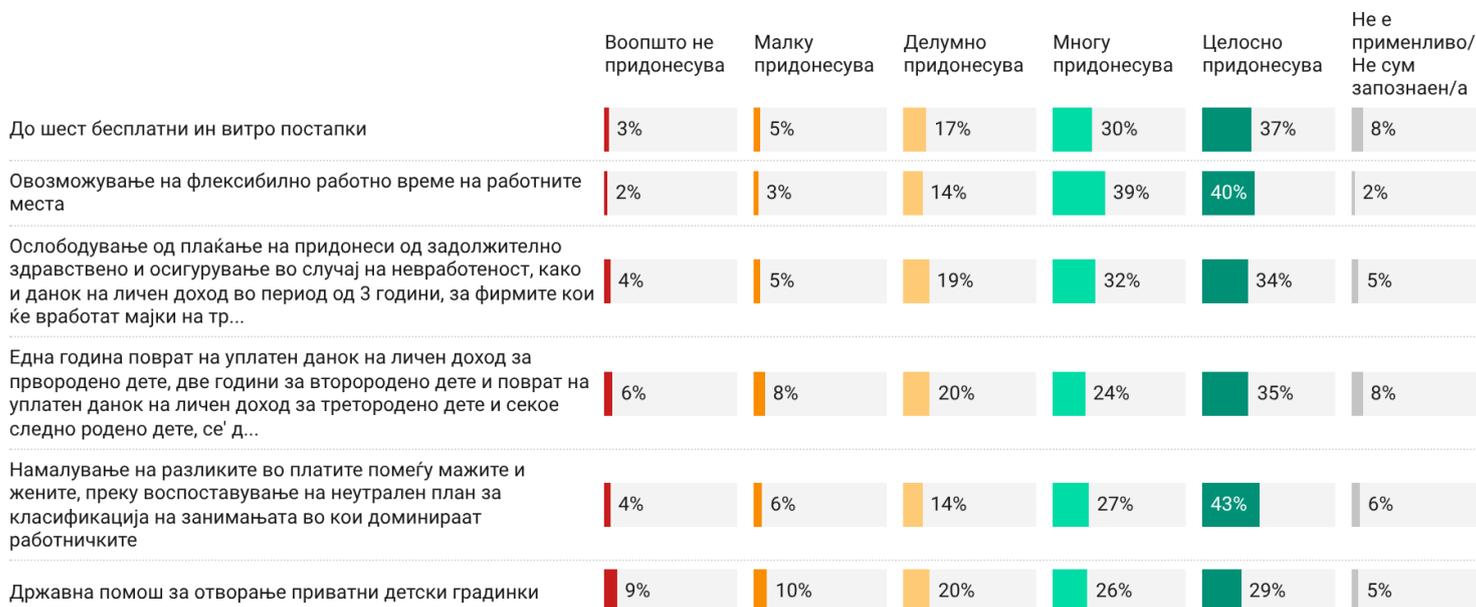
ПРИОРИТЕТИ ПОВРЗАНИ СО ЖЕНИ

Податоците за 2025 година укажуваат дека мерките насочени кон подобрување на положбата на жените и понатаму имаат релативно високо ниво на јавна поддршка. Сепак, кај поголем дел од приоритетите се забележува умерено намалување на позитивните оценки, што упатува на повисоки очекувања во однос на реалните ефекти од предложените политики.

дека мерки за активација на жените на пазарот на труд се препознаваат како релевантни, особено во контекст на родовите разлики.

- Мерката за овозможување **шест бесплатни ин витро** постапки и понатаму останува меѓу највисоко оценетите приоритети во оваа категорија. Во 2025 година, вкупниот удел на позитивни оценки изнесува 66.7%.

График 6: Став на граѓаните околу приоритетите за подобрување на благосостојбата на жените

Извор: Анкета за идентификување на приоритетите и потребите на граѓаните, 2025 година

- **Флексибилното работно време** и во 2025 година останува една од највисоко поддржаните мерки, со стабилно високо ниво на позитивни оценки од 79%. Овој наод укажува на силна јавна поддршка за модели на работа кои овозможуваат подобра рамнотежа помеѓу професионалниот и приватниот живот, особено кај семејствата со мали деца, но и пошироко кај работоспособното население.

- **Намалувањето на родовиот јаз** во платите и понатаму е меѓу највисоко поддржаните приоритети, со поддршка од 70% од граѓаните, што упатува на широка свест за постоењето на родови нееднаквости.

- **Ослободувањето од придонеси и даноци за компании кои вработуваат мајки** и понатаму е позитивно оценето од 67% од граѓаните. Ова укажува

- Мерката за **поврат на данок на личен доход за првородено, второродено и третородено дете** е поддржана од 59% од граѓаните. Ова ниво на поддршка сугерира дека фискалните олеснувања, доколку не се комбинираат со други форми на поддршка, како достапни услуги за грижа, флексибилни работни аранжмани или директни трансфери, имаат ограничен потенцијал за подобрување на животниот стандард на семејствата.

- **Државната поддршка за отворање приватни детски градинки** и проширување на капацитетите е поддржана од 56% од граѓаните. Овој резултат сугерира дека јавноста ја препознава потребата од зголемување на понудата на услуги за грижа, но истовремено покажува умерена резервираност кон приватизацијата на овој сегмент.

Родови разлики во перцепциите: поддршката не е секогаш еднаква

Дезагрегацијата на податоците по пол открива јасни разлики во степенот на поддршка за мерките насочени кон подобрување на положбата на жените. Иако генерално доминира позитивен став, машките испитаници изразуваат пониско ниво на поддршка за поголемиот дел од предложените политики во споредба со жените. Најизразени разлики се забележуваат кај три приоритети. Жените значително повеќе ја поддржуваат **можноста за флексибилно работно време, како и државната поддршка за отворање приватни детски градинки**, што веројатно произлегува од нивната поголема вклученост и непропорционален товар во грижата за децата и домаќинството.

Најголемата родова разлика во перцепцијата е забележана кај прашањето за **родовиот јаз во платите**, каде разликата во поддршката изнесува **25 п.п.** Значително повисоката загриженост и поддршка од страна на жените укажува дека тие почесто ја препознаваат директната поврзаност помеѓу родовите политики и сопствената економска сигурност. Овие разлики во перцепциите ја потенцираат потребата од појасна и поинклузивна комуникација за придобивките од родово сензитивните политики, насочена не само кон жените, туку и кон мажите, со цел градење поширока општествена поддршка за суштинска и одржлива родова еднаквост.

ШТО Е НАЈВАЖНО ЗА КВАЛИТЕТЕН ЖИВОТ СПОРЕД ГРАЃАНИТЕ И КОЈ НАЈМНОГУ ПРИДОНЕСУВА?

Квалитетното здравство и образование како клучни столбови на квалитетот на живот

Резултатите од истражувањето укажуваат на јасна и стабилна хиерархија на приоритети кои граѓаните ги сметаат за суштински за подобрување на квалитетот на животот. Највисоко се рангирани квалитетните здравствени и образовни услуги, како и достоинствените работни места, што укажува дека основните егзистенцијални и социјални потреби и понатаму доминираат во јавната перцепција.

Квалитетните здравствени услуги се издвојуваат како најважен поединечен приоритет за граѓаните. Овој наод е во согласност со претходните резултати кои укажуваат на зголемена загриженост во однос на достапноста, квалитетот и функционалноста на здравствениот систем, како и на неговото директно влијание врз

секојдневната сигурност и благосостојба на населението. Рангирањето на здравството на прво место јасно покажува дека граѓаните го доживуваат пристапот до квалитетна и навремена здравствена грижа како клучен предуслов за квалитетен живот, а воедно и како област со високи, сè уште незадоволени очекувања. Ова укажува на зголемена чувствителност кон состојбата во здравствениот систем и на потреба од негово системско унапредување, особено во контекст на стареењето на населението, растечката застапеност на хронични заболувања и значителното финансиско оптоварување поврзано со користењето здравствени услуги.

Квалитетното образование се рангира веднаш потоа, што дополнително ја потврдува неговата улога како клучен столб на социјалната сигурност и долгорочниот економски развој. Иако граѓаните препознаваат одредени напори за унапредување на образовниот систем, тие истовремено укажуваат дека квалитетот и достапноста на образованието сè уште не се целосно усогласени со реалните потреби на пазарот на труд и со современите општествени предизвици.

График 7: Резултати од рангирање на најважните аспекти за подобрување на квалитетот на живот

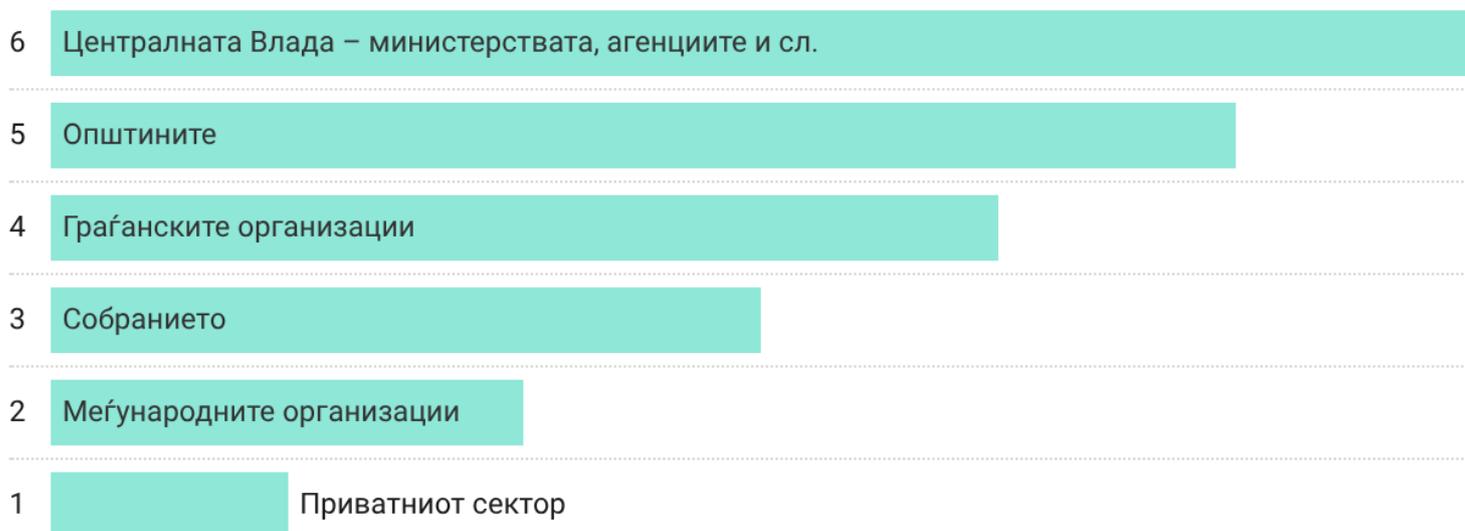
Извор: Анкета за идентификување на приоритетите и потребите на граѓаните, 2025 година

Кој треба да носи најголема одговорност?

Граѓаните јасно ја идентификуваат централната влада како главен носител на одговорноста за подобрување на квалитетот на животот. Истовремено, општините се препознаваат како втор најважен актер, особено кога станува збор за испорака на услуги како образование, локална инфраструктура, јавен превоз и грижа за старите лица.

Овој наод укажува на очекување за силна вертикална координација помеѓу централната и локалната власт. Иако државата е перципирана како главен носител на одговорност, граѓаните препознаваат и улога за други актери, како што се приватниот сектор, граѓанските организации и меѓународните партнери. Сепак, нивната улога се гледа како комплементарна, а не заменска во однос на институционалната одговорност на државата.

График 8: Резултати од рангирање на институции и групи чинители што најмногу придонесуваат кон подобрување на квалитетот на животот

Извор: Анкета за идентификување на приоритетите и потребите на граѓаните, 2025 година

ЗАКЛУЧОК: ПОМЕГУ ОЧЕКУВАЊАТА И РЕАЛНОСТА

Анализата на перцепциите на граѓаните во 2025 година открива комплексна, но јасно структурирана слика за квалитетот на животот во земјата. Граѓаните демонстрираат високо ниво на информираност за јавните политики и конкретни очекувања од институциите. Истовремено, податоците укажуваат на растечки јаз помеѓу овие очекувања и перципираните резултати од нивната имплементација, што благо ја зголемува критичноста и скептицизмот во јавноста.

Клучните предизвици и понатаму се поврзани со економската сигурност, достапноста и квалитетот на јавните услуги, како и со функционалноста и видливоста на институционалната поддршка. Иако во одредени области се забележуваат умерени подобрувања – особено во примарната здравствена заштита, делови од образовниот систем и поединечни социјални мерки – тие не се доволни за да создадат чувство на стабилност, предвидливост и континуиран напредок.

Очекувањата сè појасно се насочуваат кон политики со директно и опипливо влијание врз секојдневниот живот: стабилни и достоинствени работни места, навремено и достапно здравство, функционален и сигурен јавен транспорт, квалитетно и релевантно образование, како и ефективна и праведна социјална заштита. Граѓаните сè почесто ја мерат успешноста на политиките преку нивната реална употребливост, а не преку нивната формална усогласеност со програмските документи.

Во овој контекст, идните реформи ќе треба да се темелат на три клучни столба: поголема транспарентност во дизајнот и спроведувањето на политиките, посилна координација помеѓу централната и локалната власт, и поинклузивен пристап што ќе ги вклучи граѓаните не само како корисници, туку и како активни чинители во процесите на креирање и следење на јавните политики. Само преку ваков пристап може да се надмине јазот меѓу перцепцијата и реалноста и да се изгради одржлив модел на развој кој ќе одговори на реалните, секојдневни потреби на населението и ќе ја зајакне довербата во институциите на долг рок.

Проектот „Граѓански надзор: Премостување на јазот помеѓу политичките ветувања и остварувања во четири развојни области“ е поддржан од владата на Швајцарија преку Цивика мобилитас.

Содржината на оваа публикација е единствена одговорност на Finance Think - Институт за економски истражувања и политики и на ниту еден начин не може да се смета дека ги одразува гледиштата на владата на Швајцарија, Цивика мобилитас, или организациите што ја спроведуваат.

Finance Think е независен и непрофитен институт за економски истражувања и политики

Ул. Фредерик Шопен 1/2
1000 Скопје,
Северна Македонија
www.financethink.mk
+389 2 6156 168
info@financethink.mk

CONCLUSION: BETWEEN EXPECTATIONS AND REALITY

The analysis of citizens' perceptions in 2025 reveals a complex yet clearly structured picture of quality of life in the country. Citizens demonstrate a high level of awareness of public policies and articulate concrete expectations from institutions. At the same time, the data point to a widening gap between these expectations and the perceived outcomes of policy implementation, contributing to a gradual increase in public criticism and scepticism.

Key challenges remain closely linked to economic security, the accessibility and quality of public services, and the functionality and visibility of institutional support mechanisms. Although moderate improvements are observed in certain areas, most notably in primary healthcare, parts of the education system, and selected social measures, these changes are not sufficient to generate a sense of stability, predictability, and sustained progress.

Expectations are increasingly oriented towards policies with a direct and tangible impact on

everyday life: stable and decent employment, timely and accessible healthcare, a functional and reliable public transport system, quality and relevant education, and effective and fair social protection. Citizens are more frequently assessing the success of policies through their practical usability, rather than through their formal alignment with strategic or programmatic documents.

In this context, future reforms will need to rest on three key pillars: greater transparency in policy design and implementation, stronger coordination between central and local government, and a more inclusive approach that engages citizens not only as service users, but also as active stakeholders in the creation and monitoring of public policies. Only through such an approach can the gap between perception and reality be narrowed, enabling the development of a sustainable development model that responds to the real, everyday needs of the population and strengthens trust in institutions over the long term.

The project "Citizen Watch: Bridging the gap between policy promises and delivery in four development areas" is supported by the Swiss Government through Civica Mobilitas.

The content of this publication is the sole responsibility of Finance Think –Economic Research and Policy Institute and can in no way be taken to reflect the views of the Swiss Government, Civica Mobilitas, or the implementing organisations.

Finance Think is an independent and non-profit institute for economic research and policy

1/2 Frederic Chopin
1000 Skopje
North Macedonia
www.financethink.mk
+389 2 6156 168
info@financethink.mk

